

Інститут
обдарованої дитини
НАПН України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ДО РОБОТИ З
ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ»**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо- наукової програми	Навчальна дисципліна за вибором
Курс/Семестр	3/6
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	3 ЄКТС / 90 год.
Вид занять	Лекційні, семінарські, практичні
Мова викладання	українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Усне опитування, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, залік
Викладач	Малиношевська Альона Василівна, кандидатка педагогічних наук, заступник директора з наукової роботи E-mail: jakovyna@ukr.net
Консультації	Здійснюються за запитом здобувачів в день проведення занять
Анотація дисципліни	Дисципліна «Підготовка педагогічних кадрів до роботи з обдарованими учнями» є вибіркоким компонентом в структурі базової педагогічної освіти і поряд з іншими курсами закладає основи професійної підготовки здобувачів освіти ОП «Освіта та розвиток обдарованої особистості». Дисципліна спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із науково-практичними основами формування в учителів готовності до роботи з обдарованими учнями, до використання в практичній діяльності інноваційних підходів організації освітнього процесу.
Мета викладання дисципліни	Надання здобувачам освіти знань про загальні теоретико-методологічні основи, ключові питання підготовки педагогічних працівників до роботи з обдарованими учнями, діагностики готовності їх до роботи з обдарованими учнями. Особливостей застосування когнітивних процесів, властивостей особистості в процесі створення програми підготовки педагогічних працівників до роботи з обдарованими учнями.

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати: сутність поняття «готовність вчителя до роботи з обдарованими учнями»; структуру готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями; зміст, форми і методи підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями. - вміти: здійснювати діагностику готовності вчителів до роботи з обдарованими учнями; виокремлювати зміст та форми для формування готовності вчителів до роботи з обдарованими учнями.
<p>Набуті компетентності</p>	<p>Загальні Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального наукового кругозору; набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організація та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та підготовка пропозицій щодо фінансування наукових досліджень у сфері освіти, реєстрація прав інтелектуальної власності; здатність до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, наполегливість у досягненні мети; критичний аналіз, оцінка і синтез нових ідей, ініціювання оригінальних дослідницьких комплексних освітніх проектів; лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації освітніх проектів.</p> <p>Фахові знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ у галузі освіти обдарованих ; здатність ефективно застосовувати аналітичні методи при проведенні наукових досліджень; здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних задач та проведенні досліджень; здатність розробляти та реалізовувати освітні проекти, у тому числі власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання в галузі освіти обдарованих; здатність аргументувати вибір методу розв'язування наукової задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для розв'язання експериментальних і практичних завдань.</p>

Структура навчальної дисципліни	Назви тем	Кількість годин				
		усього	усього			
			лекції	семіна рські	практичні	самостійна робота
Тема 1. Сутність поняття «готовність вчителя до роботи з обдарованими учнями»	30	6	4	-	20	
Тема 2. Діагностика готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями	30	4	6	-	20	
Тема 3. Формування готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями	30	4	6	-	20	
Всього годин	90	14	16	-	60	
Зміст навчальної дисципліни	<p>ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ»</p> <p>Готовність, готовність вчителя до роботи з обдарованими учнями, структура поняття «готовність вчителя до роботи з обдарованими учнями», зміст теоретичної складової, зміст теоретичної складової, зміст мотиваційної складової, зміст особистісної складової.</p> <p>ТЕМА 2. ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ</p> <p>Загальна оцінка інструментарію для діагностики готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями. Особливості добору інструментарію для діагностики готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями. Методика діагностики готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями.</p> <p>ТЕМА 3. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ</p> <p>Теоретико-методологічні основи підбору змісту підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями. Організаційні форми підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями. Методи підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями.</p>					

Контроль і оцінювання результатів навчання

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Основними принципами оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є такі:

- об'єктивності (оцінка має відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, компетентностей і результатів навчання);
- прозорості (максимальній ясності та відкритості процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів навчання);
- систематичності (перевірка якості опанування навчальної дисципліни здійснюється систематично, за кожною темою і модулем, а також відвідуванням занять, ступенем активності під час навчання і вчасним виконанням навчальних завдань);
- дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);
- індивідуального підходу (об'єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів навчання);
- педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного опанування навчальної дисципліни, стимулювання нових досягнень у навчальній роботі) тощо.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення в практиці професійної діяльності під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань.

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p align="center">Політика щодо академічної доброчесності</p> <p>Учасники освітнього процесу мають дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу; посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p> <p align="center">Політика щодо відвідування занять</p> <p>Відвідування лекцій, семінарських та практичних занять з курсу є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни).</p> <p align="center">Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання</p> <p>Відтермінування здачі завдань у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі заліку може бути дозволене за умови погодження у науково-організаційному відділі Інституту.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів освіти із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача освіти залишається вчасне надання таких документів.</p> <p align="center">Політика щодо правил поведінки на заняттях</p> <p>Здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях, у режимі діалогу /полілогу; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час практичних занять; виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.</p> <p>Спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p align="center">Рекомендована література</p> <p align="center">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми : монографія / авт. кол.: В.Г. Кремень, В.В. Ільїн, Є.Р. Борінштейн, М.С. Гальченко, М.В. Ліпін, Д.В. Погрібна, Н.В. Савчук, О.А. Федорчук. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 320 с. 2. Євтух М.Б., Носко М.О., Волощук І. С. Психологія і педагогіка креативного розвитку обдарованої особистості : монографія. / М.Б. Євтух, М.О. Носко, І.С. Волощук. – Чернігів: Десна Поліграф, 2017. – 600 с. 3. Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості учня в системі навчально-виховного процесу : посібник / За заг. ред. О.В.Киричука. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – 192 с. <p align="center">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонова О.Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів: Монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2007. – 472 с.

2. Голубева І. В. Національні стандарти підготовки вчителя до роботи з обдарованими учнями у США. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2017. № 6(81). С. 58-65.

3. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с.

4. Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 182 с.

5. Алфімов В. М. Професійне довголіття шкільного вчителя /В. М. Алфімов // Духовність особистості : методологія, теорія і практика. - № 5 (74), 2016. – С. 22–28.

6. Тадеєв П. О. Розвиток теорії і практики навчання обдарованих школярів у США (20-ті роки ХХ – початок ХХІ століття) : монографія / П. О. Тадеєв. – Рівне : ТЕТІС, 2011. – 536 с.

7. Одаренный ребенок и талантливый педагог: индикаторы профессионального мастерства педагога в контексте детерминантов одаренности и девиации: монография / В. Ф. Габдулхаков. – М.: Московский психолого-социальный институт (изд-во НПО «МОДЭК»); Казань: Казанский (Приволжский) федеральный университет, 2013. – 258 с.

8. Вінник Н. Психолого-педагогічні підходи до особистісного розвитку інтелектуально обдарованих старшокласників: методичні рекомендації. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 26 с.

9. Кунгурцева Л. Психологічна допомога обдарованим дітям в умовах школи-інтернату: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 242 с.

10. Лучинкіна А. Психологічні особливості соціалізації обдарованих дітей у віртуальному просторі: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 252с.

11. Поліхун Н. Дистанційна підтримка дослідницької діяльності учнів: методичні рекомендації. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 87 с.

12. Постова К. Психологічні умови розвитку дослідницьких здібностей обдарованих учнів: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 96 с.

13. Виявлення та підтримка обдарованих дітей. Тренінг для педагогів // Психолог. 2014. № 9. С. 18-19.

Інформаційні ресурси:

<https://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/inst=5Fgif=5Fchild/>